

9

Stichting **Consent**, Enschede

De datamuur

Samenvatting

Stichting Consent is de stichting voor openbaar onderwijs in Enschede die alle Enschedese basisscholen voor openbaar en speciaal voortgezet onderwijs bestuurt. Binnen deze stichting werken alle scholen opbrengstgericht aan de verbetering van het taalonderwijs. Consent vindt het belangrijk op stichtingsniveau personeelsbeleid te maken dat ondersteunend is voor opbrengstgericht werken. De directeur moet kunnen zeggen dat een leraar niet goed functioneert. Daarvoor is een onderwijskundig bestuurder nodig, die stuurt op basis van het eindresultaat.

Het bestuur van Consent maakt met de directeuren afspraken over wat er volgend jaar goed moet gaan. Daar krijgt de directeur ook ondersteuning voor. De directeur voert onderwijskundig leider-

schap uit, spreekt leraren aan op hun gedrag en ondersteunt hen in het groeien in hun vak. Met de intern begeleider vinden gesprekken plaats over de analyse van leerlingengegevens op school- en groepsniveau, over trends en de stand van zaken bij alle leerlingen. Ook worden afspraken gemaakt over coaching van leraren door de intern begeleider, of extra sturing door de directeur.

Een van de scholen van Consent is basisschool La Res. Hier heeft een belangrijke omslag plaatsgevonden in werken en lerarengedrag. Dat heeft een onderzoekende houding bij leraren tot gevolg. Niet langer vertelt de intern begeleider hoe het moet, maar door samen te kijken naar de resultaten wordt de leraar eigenaar van het proces. ■

“Geen nieuw onderwijskundig model”

Peter van Leeuwen,
algemeen directeur van Consent

“**H**et gaat om het cyclische basisproces van doelen, meten en bijstellen. Dat bevat weinig nieuws. Dat wij kinderen leren lezen vindt de wereld buiten het onderwijs volstrekt logisch, maar in het primair onderwijs leveren we 15 procent van de kinderen als functioneel analfabeet af. Opbrengstgericht werken werkt om de leesresultaten met sprongen te laten stijgen. En iedereen binnen de Stichting doet hetzelfde, vanaf de leerlingen tot en met de algemeen bestuurder.

Geen nieuw model

Als onderwijzer heb ik 34 jaar geleden geleerd om foutenanalyses te maken. Zo kon ik mijn instructie aanpassen. Als sportleraar kijk ik goed naar de eindbeweging, dat is mijn doel. Op grond van wat

je ziet geef je de leerlingen tips. Je meet en je stelt bij. Dat is toch geen nieuw onderwijskundig model? Het begint met de vraag: Wat is mijn doel met dit kind. En wat is dan de beste manier voor dit kind om te leren. Daar moet je als leraar wel kennis en kunde over hebben. Maar dat is onvoldoende om je mee te onderscheiden. Het klinkt zo vanzelfsprekend, maar het rare is dat opbrengstgericht werken veel resultaten oplevert.

We hebben de kinderen te lang gepamperd.

Niet pampere

Ik denk dat de hype rond het meetgestuurd onderwijs komt omdat er veel mis is met de huidige kwaliteit van het onderwijs. Binnen het onderwijs kreeg men in de jaren zeventig veel aandacht voor de kansarmen. In diezelfde tijd kwamen kinderen van immigranten het onderwijs binnen. Extra aandacht werd vooral gegeven in compensatieprogramma's. Maar daardoor werd het niveau naar beneden bijgesteld. Het was na twee jaar normaal dat we twee boekjes niet meer uitkregen! Hiervan heb ik geleerd om de doelen nóóit naar beneden bij te stellen. Daar doe je leerlingen tekort mee. We hebben de kinderen te lang gepamperd. Kinderen zijn niet het middelpunt van de wereld, middelpunt is wat ze moeten kunnen en kennen in de maatschappij!

Te individueel

Er worden steeds meer vragen aan de school gesteld. Vroeger waren kinderen dom of vervelend, nu hebben ze ADHD²⁹, PDD/NOS³⁰ of multiproblemen. De handelingsplannen maakten het onderwijsproces te individueel gericht. Wij hebben gesteld: hou de groep bij elkaar; stel voor iedereen dezelfde doelen en houd die ook vast. Differentieer in leer- en oefentijd. 34 jaar geleden zat ik ook met de kinderen om acht uur 's morgens of na schooltijd te oefenen. Nu heet dat 'pre-teaching' of 're-teaching'. Mooie termen maar oude wijn in nieuwe zakken. Het gaat om het basisproces. Je stelt concrete operationele doelen, vertaalt die in activiteiten voor jezelf en de kinderen, je meet en stelt daarna je instructie weer bij.

Zeer zwakke school

De aanleiding voor een andere aanpak was voor ons dat vier jaar geleden de Inspectie stringent ging meten met landelijk genormeerde instrumenten. Een school binnen de Stichting werd als zeer zwakke school aangemerkt. Dat begreep niemand hier. Het was bovendien de rijkste school van de Stichting. De leraren

en de directeur werkten heel hard. Een tweede ontwikkeling was dat het aantal leerlingen in het openbaar onderwijs daalde. En dan doe je het niet goed.

Basisvaardigheden

Beide ontwikkelingen hebben we dankbaar aangegrepen om te kijken wat er mis was. Dat was in ieder geval het basisproces. Onze doelen op de basisvaardigheden waren niet op orde. Ad Kappen was toen al coördinator van Weer samen naar school. Uit zijn ervaringen, die van ver voor de Kwaliteitsagenda PO³¹ stammen, leerden we dat het gaat om de leraar. De leraar moet zijn gedrag bijstellen en voldoende kennis en kunde hebben. De leraar moet voor elke leerling een toegevoegde waarde hebben. Ad organiseert nu studiedagen met als thema: 'Niet het kind heeft problemen, maar jij.' Slechts bij hoge uitzondering gaat het om andere variabelen. Dat was binnen de Stichting Consent een paradigma-wisseling. Niet langer staat het kind centraal, maar het onderwijsrendement. Dat hebben wij in twee jaar omgedraaid en dat geldt nu ook voor de school voor moeilijk lerende kinderen De Tender. Niet pampere maar presteren.

Sturing

Om het voor elkaar te krijgen moeten de sturing en de keten-verantwoordelijkheid worden ingevuld. De directeur moet »

²⁹ ADHD: Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. Ontwikkelingstoornis.

³⁰ PDD/NOS: Pervasive Developmental Disorders Not Otherwise Specified. Ontwikkelingstoornis.

³¹ Kwaliteitsagenda Primair Onderwijs 'Scholen voor Morgen' is de gezamenlijke agenda van staatssecretaris Dijksema en de PO-sector voor de periode 2007-2011.

Als je als bestuurder niet de baas bent, dan doet het personeel z'n werk niet.

het onderwijsproces op output monitoren, analyseren en op basis van de analyse bijstellen. Dat is vaak nieuw voor directeuren. Het is onderwijskundig leiderschap, waarbij de inhoud essentieel is. Anders kan je niet sturen op basis van gezag. Vier jaar geleden was de directeur een beheerder en was de intern begeleider verantwoordelijk voor het onderwijskundig proces. Dan kan je binnen de lijn geen sturing geven.

Personeelsbeleid

Er moet op stichtingsniveau personeelsbeleid worden gemaakt dat ondersteunend is voor opbrengstgericht werken. Een directeur moet kunnen zeggen: joh, het deugt niet. Dat doen heel weinig directeuren. Daar heb je een onderwijskundig bestuurder voor nodig, die stuurt op basis van het eindresultaat. Ik heb als bestuurder zelf ontwikkelde rapportages van twee A-viertjes waar de output in beschreven staat. Het gesprek met de directeuren gaat over deze output. We maken afspraken over wat er over een jaar goed gaat, de zogenoemde *pressure*-kant. Daarnaast krijg je alle ondersteuning die je nodig hebt, de ondersteuningskant. Die twee kanten gaan altijd samen. De rol van bestuurder is

essentieel. Als je als bestuurder niet de baas bent, dan doet het personeel z'n werk niet. We komen uit een tijd van intrinsieke motivatie en bevologenheid die vrij snel is veranderd in resultaatgericht presteren om het salaris te ontvangen. Je dient een reële arbeidsprestatie te leveren als onderwijzer tegen een redelijke vergoeding. Mijn ervaring is dat er meer acceptatie is als je deze rol invult op basis van data.

Emotiegestuurde weerstand

Wat me tegenvalt is dat de weerstand in het onderwijsveld toch vooral emotiegestuurd is. Het is een soort onderstroom die los staat van de rationaliteit. Want men begrijpt en accepteert het wel. De *pressure*-kant wordt daardoor zwaar. Dit zijn tropenjaren. Naarmate de tijd vordert, resultaten worden bereikt en er directiewisselingen plaatsvinden wordt het beter. Misschien moet je dit in een estafette gaan doen zoals in de wielrensport. Iedereen af en toe op kop om je leeg te rijden. Je doet het voor de kinderen. Als door jouw invloed de leerresultaten verhogen dan is dat een enorme motivatie om door te gaan. Daarom ben ik onderwijsbestuurder en geen directeur van een koekjesfabriek." ■

“De school als merk”

Monique Rosens, directeur van openbare
basisschool La Res

geskipt in de ochtend. De crux voor betere prestaties is taal en tijd. Dat betekent dat voor elke groep op hetzelfde moment hetzelfde gebeurt: aanbodgericht onderwijs. Het middagprogramma is meer ontwikkelingsgericht. Door die prioritering vallen er geen vakken uit. Bij wereldoriëntatie zetten we de theorie van meervoudige intelligentie in. Wij gebruiken hiervoor één geïntegreerde methode, gebaseerd op de kerndoelen per vak.

“Deze school heeft bewust gekozen om een brede school te zijn in een herstructureringswijk. Het betekent dat we inhoudelijk moeten afstemmen op de populatie in de buurt. Wat vroeger

een kansarme wijk was, is veranderd in een wijk met hoog-opgeleide ouders. De keuze voor meervoudige intelligentie is dan een hele logische. Opbrengstgericht werken bracht eerst twijfel en onzekerheid bij enkele collega's bij de start van het leesverbeterplan.

Ik wil dat mijn leraren graag hun bed uitkomen voor hun werk.

Nu zie je dat leraren zelf eigenaar zijn. Ze zijn heel trots dat ze alle leerlingen op een hoger niveau kunnen brengen. De leraren geven dat door aan de leerlingen. We staan met z'n allen op een lijn.

Focus op taal

We prioriteren sterk, maken keuzes en hebben een duidelijke focus: rekenen, begrijpend lezen en spelling. We hebben echt alles

Merk

Ik zie de school als een merk. Dat merk is klantgericht, onderscheidend, passend binnen deze school, opbrengstgericht en geeft iedereen hier een goed gevoel. Ik wil dat mijn leraren graag hun bed uitkomen voor hun werk. Ik koop een cadeau voor mensen, ik zet mensen bewust in het zonnetje. Als je hier wilt blijven moet je wel hard werken. Op tijd met de schoolbel bellen, efficiënt je tijd indelen. Wij zijn begonnen met vernieuwend onderwijs door klassenmanagement en BAS³², maar je kan ook met communicatie beginnen. Tijdens studiedagen hebben we »

geleerd elkaar aan te spreken. Door de open communicatie is er veel minder een wandelgangencircuit en voelen mensen zich veiliger.

Wel zijn er in de afgelopen zes jaar vijf leraren weggegaan. Ze konden zich niet vereenzelvigen met de visie van basisschool La Res.

Aanspreken

Je moet onderwijskundig leiderschap uitvoeren, leraren aansturen of aanspreken op hun gedrag en ondersteunen in het groeien in hun vak. Een directeur vindt het soms moeilijk om iemand aan te spreken op haar of zijn gedrag. Maar het mag wel wat harder met aanspreken en beoordelingsgesprekken. Als je omzet maakt in een autofabriek, dan kijk je hier als eerste naar. Ik ben moeder van twee kinderen en met hen maak ik ook afspraken.

Leesverbeterplan

Voor de komende twee jaar staat de verdere uitvoering van het leesverbeterplan en daarin het begrijpend lezen centraal. Inmiddels zijn wij een hoogbegaafheidsprofielschool, dat gaan we uitbouwen samen met de meervoudige intelligentie. Het opbrengstgericht werken moet in het curriculum van de pabo's worden opgenomen. Daar lopen nu gesprekken over, het moet veel beter op elkaar afgestemd." ■

“Instructie in de kleutergroep”

Melanie Koster, intern begeleider

Ik analyseer de gegevens van het Cito Leerlingvolgsysteem, de Entree- en de Eindtoets samen met de leraar op groepsniveau en op individueel leerlingenniveau. Het nieuwe van de aanpak is de resultaatgerichtheid, die te zien is in de vertaling van de analyses naar de aanpak. We gaan alle leerlingen groeperen, niet alleen de D en E's. Hiermee hebben we alle leerlingen in beeld en kunnen we hen die uitdaging bieden die ieder van hen nodig heeft. Met de datamuur maken

Direct na een toetsblok kijken we hoe de resultaten zijn en 's middags wordt al een nieuwe instructie gegeven.

we het veel visueller. Dit doen we bij alle vakgebieden. Direct na een toetsblok kijken we hoe de resultaten zijn en 's middags wordt al een nieuwe instructie gegeven. Ook in de kleutergroep geven we 's morgens instructie en wie de leerstof niet beheerst krijg 's middags herhaalde instructie. Dat was drie jaar geleden ondenkbaar.

Onderzoekend

Opbrengstgericht werken is een omslag in werken en gedrag van leraren en het geldt voor alle vakken. Die omslag zie ik in hun onderzoekende houding. Vroeger vertelde de intern begeleider hoe het moest. Dat hebben we veranderd in samen naar de resultaten

kijken, zo geven we de leraar meer eigenaarschap van het proces. Daarna heb ik het gesprek met de directeur over de analyse op school- en groepsniveau, het doornemen van trends en de stand van zaken van alle leerlingen. We maken dan afspraken over coaching van leraren, dat is mijn taak, of extra sturing, de taak van de directeur. In een teamvergadering zetten we de resultaten van de afgelopen drie jaar bij elkaar. Daarna gaan we in bouwgroepen uit elkaar om te analyseren en weer plenair terug te koppelen. We zijn als team verantwoordelijk voor de toetsresultaten, waarbij het voor iedereen belangrijk is om te weten hoe de stand van

zaken is. Waar zitten we op de juiste lijn? Waar liggen onze ontwikkelpunten en op welke wijze gaan we dat aanpakken?

Preventieve signalering

Vroeger was ik alleen met zorgleerlingen bezig, nu met alle leerlingen. Er is meer preventieve signalering en de inhoud is echt veranderd. Als er zorgleerlingen uitvallen, dan gebeurt dat veel eerder. Maar ik zie dat er sowieso minder zorgleerlingen uitvallen door onze manier van werken." ■

“Complexe taalfuncties in de kleine kring”

Carla Streppel, Peter Weideman, Sharda Soerdjpal
en Kirsten Roozeboom, leraren

“**T**oen we een aantal jaren geleden zijn gestart met het leesverbeterplan kregen we handreikingen en tips om leesonderwijs goed vorm te geven. Op dit moment wordt er binnen het leesonderwijs met doelen gewerkt.

Deze doelen liggen hoog: 80 procent van de leerlingen moet een bepaald AVI-niveau³³ beheersen. In het schooljaar 2008-2009 ligt dit percentage op 85. We werken hierdoor veel gericht met de

leerlingen. Daar word je heel enthousiast van, want we zien resultaat.

Kleuters

Onze basis was BAS: Bouwen aan een adaptieve school. Vanaf groep 1 wordt de kleuters zelfstandig werken »

³³ AVI: Analyse van Individualiseringsvormen. Het AVI-systeem wordt gebruikt om de technische leesontwikkeling van kinderen te volgen en om teksten in te delen naar moeilijkheidsgraad.

bijgebracht, wordt apart aan de instructietafel uitleg gegeven en wordt gewerkt met de dobbelsteen. Dat zijn voorwaarden voordat je kunt differentiëren. Met de kleuters beginnen we al met het aanleren van hun eigen leerproces. Daardoor weten ze waar ze goed in zijn. En kunnen we hen ook eens uitdagen om een ander talent te proberen.

Kleine kring

We stimuleren de taalontwikkeling door in een kleine kring ongeveer vijf kinderen bij elkaar te zetten die praten over een onderwerp. De kleine kring is een werkvorm om de ontwikkeling van de meer complexe taalfuncties te bevorderen en de leerlingen actief te laten deelnemen aan een gesprek. In de kleine kring vindt veel interactie plaats tussen de leerlingen. De leerkracht beperkt het aantal vragen en daagt de leerlingen uit om te reageren. Daarnaast brengt de leerkracht uitdagende materialen in. De leerlingen bespreken met elkaar het onderwerp, terwijl de leerkracht luistert. De kleine kring is ingepast in het rooster en de leerlingen zijn ermee vertrouwd.

Lezen

Daarnaast vinden we stillezen belangrijk. Kinderen geven aan wat ze interessant vinden en pakken zelf een boek. Voor begrijpend lezen zetten we Nieuwsbegrip in³⁴. Nieuwsbegrip gebruikt aansprekende teksten en opdrachten die verband houden met de actualiteit. Daarbij

worden vijf leesstrategieën ingezet. Door steeds dezelfde tekst te lezen en moeilijke woorden te oefenen leren leerlingen sneller een hoger niveau aan te kunnen.

Analyseren van data

Leraren zijn constant bezig met het analyseren van data. Dat begint al bij de Citotoetsen die we digitaal invullen. Dan zie je de vorige cijfers staan en kan je analyseren en conclusies trekken. Je bent zelfbewuster doordat je de stand van zaken zo duidelijk voor je neus ziet. De resultaten vullen we in op een 'datamuur'. Dat is een zeer overzichtelijk A-viertje met resultaten die logisch zijn geordend en visueel zijn weergegeven. De datamuur gebruiken we vooral in het gesprek tussen de intern begeleider en de leraren.

Wat bijzonder is aan onze manier van werken is het sociocratisch vergaderen.

Cultuuromslag

De cultuuromslag is er gekomen door opleidingen, goede vergaderingen en collegiale consultaties. We kijken bij elkaar in de groep. Ralfi³⁵ lezen kenden we niet allemaal. Dat hebben we bij Peter in de klas geleerd. Nu staan de deuren altijd open: kom maar. Kinderen werken ook graag in de nissen. Vertrouwen moet er zijn. Wat bijzonder is aan onze manier van werken is het sociocratisch vergaderen. Er is eerst een meningsvormende ronde. Dan mag iedereen vragen stellen en daarna wordt er pas een voorstel geformuleerd. Zo wordt je als leraar gehoord! Naar aanleiding van de resultaten en de inzet worden we vaak gecompimenteerd door de directie. De resultaten worden gevierd met een kleine attentie in de vorm van een traktatie en collega's worden in het zonnetje gezet. Er is veel draagvlak voor het werken met een datamuur. Binnen het team staat open communicatie hoog in het vaandel. We hebben studiedagen gevolgd over interne en externe communicatie. En de vuurwerkramp in 2000 gaf ook extra binding." ■

³⁴ Nieuwsbegrip is te vinden op www.nieuwsbegrip.nl

³⁵ Ralfi: Acroniem van Repeated, Assisted, Level, Feedback, Interactie. Motiverende methodiek om lezen te verbeteren.

“De juf helpt je, en andere leerlingen ook”

Tim en Wallid (leerlingen van groep 5) en
Nevzeta, Babette en Nina (leerlingen van groep 8)

“W e zijn nu veel met begrijpend lezen bezig. Dan heb je een boek en dan moet je begrijpen wat je leest. Iedereen heeft dezelfde tekst. Kinderen die goed kunnen lezen mogen stillezen bijvoorbeeld bij NU.nl. Ik had een 5,5 op spelling.

Dat is veranderd naar een 7. Juf helpt je heel erg. Ze legt het mij alleen uit.”

“We hadden laatst Citotoets spelling. Toen ging het met de hele klas slecht. We hebben daarna extra geoefend op spelling en toen kregen we allemaal een B. Als je een Cito A of B

haalt, dan mag je een toets maken en haal je 80 procent dan mag je door in een rode map. Goed een taal leren is heel belangrijk, vind ik. Andere leerlingen leggen het je ook uit.”

“Als ik slechte resultaten heb, dan zeggen de juffen: joh, je kan beter. Best hoge verwachtingen. In deze buurt zijn er kinderen die iets minder zijn opgevoed. Nu heeft zo'n kind een vel en wordt hij beloond met stickers. Het is streng, maar op school gaat het eigenlijk om leren.”

“De dobbelsteen vind ik veel makkelijker dan met m'n

vinger omhoog zitten. De juffen houden een hulpronde. Ik zet de steen altijd op groen.”

“Ik niet, want ik word vaak best gestrest of zo. Ik wil niet constant gestoord worden.”

“Wij compacten en verrijken heel veel. Dat is andere dingen maken, die moeilijk zijn. Er is op woensdagmiddag een verrijkingsgroep. Bij meer-voudige intelligentie krijg je iedere maand een thema. En daar zijn vragen over en dan gaan we het presenteren. Door iets leukers leer je sneller, saaie dingen onthoud je niet. Laatst hadden we een *tropical party*.” ■

“Open en betrokken”

Anoushka Stuiver en Audri Gerritsen, ouders

Tim is ingestroomd in groep 4. Bij de vorige school gingen alle besprekingen over z'n gedrag, niet over z'n cijfers.

Hij had geen goed rapport en hij verveelde zich. Na vier weken op deze school kwam de juf naar me toe met de mededeling dat Tim het heel goed doet en naar de verrijkgroep kan. Nu verveelt hij zich niet meer en is rustiger. Hij compact en verrijkt met rekenen. Volgend jaar begint hij ook met taal. Alle lokalen staan hier open, in de oude school was dat niet zo."

"Ook wij zijn verhuisd. Mijn oudste dochter schijnt hoogsensitief te zijn. Op de vorige school moest ik dit elke keer weer vertellen, hier weten ze het allemaal. Door die betrokkenheid kunnen ze adaptief onderwijs geven."

"Normaal gesproken leg je stof uit en ga je toetsen afnemen. Ze doen het hier andersom: eerst de toets om te kijken hoe ver ze zijn.

Dan pakken sommigen hun map en de rest gaat verder met de klas. Zo hou je de kinderen enthousiast. De toets is een soort van doelmetering."

"De kinderen weten alles van hun onderwijsproces. Dat verbaasde me in het begin erg. Iedereen weet ook wie wat gaat doen. Ze hebben een bord, maar moeten ook eigen taken plannen. 'Het is voor, koor, door', vertelde net een meisje. Eerst leest de leerkracht voor, dan in koor en dan zelf in duo's. Alle kinderen lenen elke twee weken twee boeken. Om die leeskilometers te halen zijn de boeken niet op AVI-niveau gezet, maar op leeftijdsniveau. Want ze moeten vooral plezier hebben in het lezen. Ze lezen nu bij begrijpend lezen over de actualiteit. Met de presidentsverkiezingen kregen ze beweringen over Amerika en Barack Obama. Er blijkt in een jaar echt een inhaalslag gemaakt. Op basis van de resultaten wordt een actieplan gemaakt. Ik vind het goed om niet alles te doen en wijs om te beginnen met te lezen. Als alle basisstappen goed zijn kan je verder gaan met andere vakken." ■

TIPS OM MORGEN MEE TE BEGINNEN!

van leraren Carla Streppel, Peter Weideman, Sharda Soerdjpal en Kirsten Roozeboom

1. Leerlingen uitdagen, stimuleren en motiveren door onderwijs op maat
2. Woordenschat ontwikkelen door woordweb of met Nieuwsbegrip
3. Stimuleren van de taalontwikkeling door toepassing van de 'kleine kring'
4. Stimuleren van de leesbeleving en het maken van leeskilometers. Zwakke leerlingen krijgen Ralfi (voor - koor - door)
5. Klassenmanagement is randvoorwaarde
6. Zelfstandigheid bij leerlingen creëren door BAS, zo wordt differentiatie mogelijk
7. Duidelijke doelen stellen en nastreven
8. Open communicatie is essentieel
9. Ketenvesterking
10. Collegiale consultaties, klassenconsultaties door intern begeleider en/of directeur
11. Ontwikkeling van de competenties van de leraar
12. Thematisch werken met meervoudige intelligentie
13. Uitdaging bieden door compacten en verrijken.

TIPS OM MORGEN MEE TE BEGINNEN!

van directeur Monique Rosens

1. Onderwijsgesprek met collega's: waar kom jij je bed voor uit?
2. Integraal Personeelsbeleid (IPB) implementeren: doelstellingen, functioneren, POP³⁶ en beoordelen
3. Verzuimbeleid voeren
4. Onderwijskundig leiderschap: Kom achter je bureau vandaan!!!
5. Ketenversterking realiseren en zichtbaar maken. Dus wat doet en zegt de leerling, leraar, intern begeleider, directeur, bestuurder
6. Communicatie intern en extern als speerpunt
7. Starten met taal, dan begrijpend lezen
8. Sociocratisch vergaderen
9. Humor!

| ³⁶ POP: Persoonlijk Ontwikkelingsplan

TIPS OM MORGEN MEE TE BEGINNEN!

van coördinator samenwerkingsverband Ad Kappen

1. Het gehele systeem leert
2. Stel hoge doelen, heb hoge verwachtingen, hou deze doelen vast
3. Ketenbenadering, pressure and support met de directeur als onderwijskundig leider
4. Data moeten leiden tot actie op alle niveaus (individueel, groep, school, bovenscholen). Maak gebruik van de datamuur
5. Leren van en met elkaar. Breder van inzicht en uitzicht
6. Analyse van de gegevens op basis van het doel, het proces ernaar toe en de volgende stappen
7. Onze leerlingen - onze data - onze school
8. Gewin - gemak - genot
9. De leraar is ons kapitaal en de sleutel tot verandering.

Schoolgegevens

Naam school: La Res

Vestigingsplaats: Enschede

Aantal leerlingen: 175

Teamgrootte: 23 leerkrachten, 2 ondersteunende collega's

Aantal groepen: 9

Denominatie: Openbaar

Korte beschrijving organisatie: Basisschool La Res valt onder het bestuur Consent en is een van de 33 openbare scholen waarbij aan het opbrengstgericht werken gestalte wordt gegeven.

Specialiteit school: Opbrengstgericht werken, Meervoudige Intelligentie, Begaftheidsprofielschool, bevindt zich in een herstructureringswijk

Contactpersoon: Ad Kappen, orthopedagoog / algemeen coördinator Steunpunt Zorg.
E-mail: adkappen@spoe.nl

[Bijlage]

Sociaal-emotionele ontwikkeling als onderdeel van het lesprogramma

Basisschool La Res, Enschede

Wanneer een kind zich veilig en gewaardeerd voelt zal het zich kunnen ontwikkelen, kunnen komen tot communiceren, uiten, actief zijn en zal het initiatieven nemen. Door het omgaan met anderen en het ervaren van wat er wel en niet mogelijk is, zal het kind zichzelf beter leren kennen, waardoor het ook beter met de aangeboden leerstof kan omgaan.

Binnen onze basisschool wordt er o.a. preventief gewerkt aan SEO. Dit doen wij methodisch en staat op het lesprogramma van iedere groep. Het schooljaar hebben wij verdeeld in 5 blokken. Deze blokken worden zoveel mogelijk ondersteund m.b.v. video's, cd's, prentenboeken, voorleesboeken, posters etc.

Binnen de verschillende thema's komen de volgende regels / afspraken aan de orde:

Blok 1: Pesten (sept. t/m herfstvak.)

- Pesten pikken we niet!
Als ik gepest word:
 - Zeg ik dat ik dat niet wil
 - Zeg ik boos dat ik dat niet wil
 - Waarschuw ik de ander; als je niet ophoudt dan
 - Doe ik waarvoor ik gewaarschuwd heb
- Iedereen hoort erbij; Ik mag niet meedoen, dat is niet fijn! Hoe meer zielen hoe meer gein!
- Pesten pikken we niet; Treiterkop!! Je beseft niet goed wat je een ander aandoet.

Blok 2: Het kind zelf (herfstvak. t/m dec.)

- Denk na voor je iets zegt; Open je mond als je weet wat eruit komt.
- Begin (de dag) goed; Zeg goedemorgen!
En de dag begint zonder zorgen.

Blok 3: Relaties en seksualiteit (jan. en febr.)

- Elkaar respecteren; Je beoordeelt een ander niet op hoe die eruit ziet!

Blok 4: Hoe ga ik met anderen om (mrt t/m meivak.)

- Naar elkaar luisteren; Iemand wil iets zeggen, luister daar dan naar. Gaat het je vervelen, zeg 't tegen hem of haar.
- Van elkaars spullen afblijven; Leen je van mij? dat vind ik goed, maar ik vind ook dat je 't vragen moet!
- We lachen elkaar niet uit; Lachen om elkaar is niet gewoon. Lachen met elkaar zorgt voor de juiste toon!

Blok 5: Situaties die ik wil veranderen (meivak. t/m zomervak.)

- Stop ... denk doe; Stop!! Bedenk eerst goed, voordat je iets doet.
- Let op je taalgebruik; Gewoon praten O.K. Schreeuwen of grove taal NEE!

